

Onderwerp

Doorontwikkeling erfgoedlijnen 2020

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Met onze brief van 21 januari 2020 hebben wij u geïnformeerd over onze besluiten met betrekking tot de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2020 en het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2020. Ook hebben wij u toen geïnformeerd over het onderzoek naar een potentiële erfgoedlijn over de maritieme industrie van Hoek van Holland tot en met Gorinchem. Dit naar aanleiding van uw Motie over de doorontwikkeling erfgoedlijnen (Motie 814 Doorontwikkeling erfgoedlijnen, 27 juni 2018).

In deze brief van 21 januari 2020 hebben wij aangegeven dat wij ons in 2020 bezinnen op een vernieuwde aanpak voor erfgoedlijnen, waaronder het ontwikkelen van een mogelijke nieuwe erfgoedlijn.

Op basis van een brede afweging, waarbij ook de veranderde situatie als gevolg van de coronacrisis een rol speelt, vragen wij u om in te stemmen met de volgende voorstellen voor de doorontwikkeling van erfgoedlijnen:

- Versterken integrale aanpak erfgoedlijnen.
- Geen nieuwe erfgoedlijn starten, geen bestaande erfgoedlijn stopzetten, wel uitbreiding van de erfgoedlijn Goeree-Overflakkee.

Wij leggen deze voorstellen voor de doorontwikkeling van erfgoedlijnen ter besluitvorming aan u voor, vanwege de relatie met uw Motie 814 Doorontwikkeling erfgoedlijnen van 27 juni 2018.

Inhoud

Versterken integrale aanpak erfgoedlijnen

Het concept van erfgoedlijnen is in de afgelopen jaren ontwikkeld en vormt een stevige basis om op voort te bouwen. Het verbinden van locaties rondom een gezamenlijk verhaal is succesvol gebleken. Het vergroot de herkenbaarheid en aantrekkingskracht van ons erfgoed en het collectief wordt daarmee meer dan de som der delen.

Dit stevige fundament biedt kansen om ons erfgoed in te zetten voor gebiedsontwikkeling en bredere maatschappelijke opgaven.

In de komende jaren komen de nodige uitdagingen op ons af. De energietransitie, de transitie van de landbouw en de woningbouwopgave zullen ons landschap veranderen. We willen meer duurzaam toerisme, er is meer aandacht voor gezondheid en sport en de groene omgeving nabij de stad wordt (mede als gevolg van de coronacrisis) nog meer gewaardeerd.

Wij willen, samen met onze externe partners in de erfgoedtafels, erfgoed hierbij inzetten als inspiratie en wenkend perspectief. Denk daarbij aan het gebruik van de inundatiegebieden van de Oude Hollandse Waterlinie voor de ontwikkeling van vochtig weidevogellandschap, bunkers als B&B in de duinen en oude trekvaarten als aantrekkelijke verbindingen tussen steden en landschap.

Hiervoor is het van belang dat nog intensiever wordt samengewerkt met andere provinciale opgaven, zoals Toerisme, Sport en Recreatie, Duurzame landbouw, Natuur en Economie. Bovendien willen we nog beter gebruik maken van andere externe netwerken waarin de provincie participeert zoals het Groene Hart.

Het voorstel is dus dat wij ons, samen met onze externe partners, inzetten voor een meer integrale aanpak van erfgoedlijnen. Aan de erfgoedtafels wordt gevraagd met een open blik te kijken naar nieuwe ideeën en nieuwe deelnemers ten behoeve van deze integrale aanpak.

Geen nieuwe erfgoedlijn starten, geen erfgoedlijn stopzetten en uitbreiding erfgoedlijn Goeree-Overflakkee

Met Motie 814 Doorontwikkeling erfgoedlijnen heeft u ook gevraagd om een voorstel te doen voor het toevoegen, uitbreiden of stopzetten van erfgoedlijnen. Wij hebben u toegezegd dat wij op basis van onderzoek naar een nieuwe erfgoedlijn, zullen bepalen hoe wij invulling willen geven aan een nieuwe erfgoedlijn.

Intussen is de wereld veranderd, als gevolg van de coronacrisis. Vele sectoren, waaronder cultuur, erfgoed en toerisme, worden zwaar getroffen. Het is van belang dat wij als overheid zekerheid kunnen bieden aan onze partners. De middelen zijn echter beperkt en we beseffen ons dat we daar niet al het erfgoed in Zuid-Holland mee kunnen bedienen. Wij willen u daarom voorstellen om op dit moment geen nieuwe erfgoedlijn te starten.

Ook willen wij u voorstellen om geen erfgoedlijn stop te zetten. In de afgelopen jaren zijn vele mooie projecten gerealiseerd die hebben bijgedragen aan de beleefbaarheid van onze huidige zeven erfgoedlijnen. Dat betekent niet dat de erfgoedlijnen daarmee klaar zijn. Het biedt wel een goede basis om het, steeds beter bekende, erfgoed in te zetten voor bredere maatschappelijke opgaven en als inspiratie voor gebiedsontwikkeling. Wij willen een goede partner zijn in deze doorontwikkeling van de erfgoedlijnen en willen de erfgoedtafels de ruimte geven om zich de komende jaren te blijven ontwikkelen en zich toe te rusten op de integrale aanpak.

Tot slot willen wij u voorstellen om een wijziging aan te brengen aan de erfgoedlijn Goeree-Overflakkee. Deze erfgoedlijn beslaat nu één gemeente en heeft inhoudelijke raakvlakken met de Hoeksche Waard en Voorne Putten. Wij willen in overleg met de erfgoedtafel Goeree-Overflakkee en betrokkenen uit de Hoeksche Waard en Voorne Putten bepalen of er een gezamenlijke ambitie kan worden gemaakt voor de noordkant van het eiland Goeree-Overflakkee, Voorne Putten en Hoeksche Waard rondom het verhaal van 'het leven tussen en met het water, als vriend en vijand'.

Proces en procedure

Met de erfgoedlijnen wordt uitvoering gegeven aan de ambitie uit de Omgevingsvisie Zuid-Holland; Erfgoedlijnen ontwikkelen en beleefbaar maken.

Naar aanleiding van uw Motie 814 Doorontwikkeling erfgoedlijnen hebben wij u met onze brief van 11 september 2018 geïnformeerd over de wijze waarop wij uw motie in behandeling hebben genomen. In deze brief werd een onderzoek aangekondigd naar een

mogelijke nieuwe erfgoedlijn rondom de maritieme industrie van Hoek van Holland tot en met Gorinchem. Met onze brief van 21 januari 2020 bent u geïnformeerd over dit onderzoek. Met voorliggend voorstel vragen wij u om te besluiten over de wijze waarop wij invulling willen geven aan de doorontwikkeling van erfgoedlijnen.

Participatie

De provincie Zuid-Holland heeft een samenwerkende rol bij het ontwikkelen van erfgoedlijnen. Het ontwikkelen van erfgoedlijnen is een complexe opgave die de provincie samen met andere partijen wil realiseren. Er wordt in co-creatie samengewerkt met vele in- en externe partijen, waaronder de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, gemeenten, maatschappelijk middenveld, vrijwilligers, ondernemers en onze boekjaarinstanties zoals Erfgoedhuis Zuid-Holland en Probiblio.

Rond elke erfgoedlijn is een erfgoedtafel gevormd, waar deze partijen in wisselende samenstelling aanzitten. De erfgoedtafels staan open voor iedereen en worden voorgezeten door onafhankelijke voorzitters. De provincie is ambtelijk vertegenwoordigd in deze erfgoedtafels. De erfgoedtafels hebben voor hun eigen erfgoedlijn een ambitie vastgesteld en een bijbehorend afwegingskader voor de beoordeling van uitvoeringsprojecten. Op basis van de ambitie en met behulp van het afwegingskader geven de erfgoedtafels een zwaarwegend advies aan de provincie over de te subsidiëren projecten. Gedeputeerde Staten besluiten op basis van deze adviezen jaarlijks over het Maatregelenpakket erfgoedlijnen, waarin alle projecten worden opgenomen die in aanmerking komen voor subsidie. Naast advies over de te subsidiëren projecten kunnen de erfgoedtafels Gedeputeerde Staten ook adviseren over uitbreiding van hun erfgoedlijn.

Financiën en dekking

Bovengenoemde voorstellen voor de doorontwikkeling van de erfgoedlijnen hebben geen invloed op het beschikbare budget voor erfgoedlijnen.

Sinds 2012 worden erfgoedlijnen incidenteel gefinancierd. In deze periode werd jaarlijks zo'n € 3,5 miljoen beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van erfgoedlijnen, waaronder 50% van de gedecentraliseerde rijksmiddelen voor de restauratie van rijksmonumenten.

Tot slot

Ook onze partners in de erfgoedlijnen worden getroffen door de coronacrisis.

Publiekstoegankelijke monumenten moesten hun deuren sluiten en missen inkomsten.

Publieksactiviteiten zoals de Dag van het Kasteel, de Bunkerdag en het publieksevent erfgoedlijn Goeree-Overflakkee konden niet doorgaan. Met onze partners wordt besproken of de provincie kan helpen bij het uitstellen van activiteiten of de gemaakte kosten voor activiteiten die niet konden doorgaan te subsidiëren. U bent hierover tussentijds geïnformeerd.

Wij hebben bewondering voor alle betrokken organisaties die zich in de tussentijd zijn blijven inzetten voor het behoud van ons erfgoed en het (veelal digitaal) beleefbaar maken ervan.

Samen met deze partners willen ook wij ons in de toekomst blijven inzetten voor het beter beleefbaar maken van het erfgoed in Zuid-Holland. Wij denken de hier boven geschetste doorontwikkeling van de erfgoedlijnen hier een goede bijdrage aan kan leveren.

Wij hopen dat u kunt instemmen met onze voorstellen voor de doorontwikkeling van erfgoedlijnen.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 1 september 2020, met het besluitnummer PZH-2020-744793643;

Gelet op Artikel 105 van de Provinciewet;

Besluiten:

- Te bepalen dat de integrale aanpak van erfgoedlijnen wordt versterkt;
- Te bepalen dat geen nieuwe erfgoedlijn wordt gestart, geen bestaande erfgoedlijn wordt stopgezet en de erfgoedlijn Goeree-Overflakkee wordt uitgebreid richting Voorne Putten en Hoeksche Waard.

Den Haag, 14 oktober 2020

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

Bijlagen:

-

Den Haag, 1 september 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit